

Vergaderjaar 2016–2017

21 501-08

Milieuraad

Nr. 673

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 5 april 2017

Op 25 en 26 april a.s. vindt de informele bijeenkomst voor milieuministers onder Maltees Voorzitterschap plaats in Valletta. Hierbij ontvangt u, mede namens de Minister van Infrastructuur en Milieu en de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, de geannoteerde agenda van deze Raad.

Er staan drie onderwerpen geagendeerd welke in rondetafelgesprekken worden behandeld. Op 25 april wordt gesproken over zowel klimaatadaptatie als het raakvlak tussen klimaat- en milieubeleid in de oceanen. Op 26 april wordt er tijdens de derde sessie aandacht besteed aan marien zwerfvuil en de nieuwe plastic strategie in de context van circulaire economie. Naar verwachting zullen er informele gedachtewisselingen plaats vinden waarin de lidstaten hun ervaringen en prioriteiten uitwisselen op deze drie thema's.

Klimaatadaptatie

De Raad zal spreken over adaptatie aan klimaatverandering. De discussie vindt plaats in het licht van het Parijs Akkoord. In het akkoord is onder meer geconstateerd dat vergroting van de weerbaarheid en vermindering van de kwetsbaarheid (adaptatie) even belangrijk en fundamenteel zijn als emissiereductie (mitigatie). De delegaties wordt gevraagd in te gaan op hun speerpunten om de adaptatie afspraken in het Parijs Akkoord inhoud te geven, met name voor wat betreft de implementatie van deze afspraken.

Inzet Nederland

Nederland zet in op concrete uitwerking van het Parijs Akkoord. Met dat doel intensiveert Nederland de samenwerking in mondiale akkoorden, coalities, partnerschappen en initiatieven buiten het VN-klimaatcircuit,

inclusief de samenwerking met niet-statelijke actoren. Klimaatactie wordt daarbij vormgegeven als klimaatbestendige ontwikkeling.

Nederland steunt ontwikkelingslanden met het versterken van hun weerbaarheid, bijvoorbeeld via integratie van adaptatie in ontwikkelings-samenwerking, bijdragen aan het Groene Klimaatfonds – dat beoogt 50% uit te geven aan adaptatie – en ondersteuning van specifieke initiatieven, bijvoorbeeld «*Partners for Resilience*». Nederland, Japan en de Verenigde Staten hebben het initiatief genomen tot oprichting van een *Global Centre of Excellence on Climate Adaptation* (GCEA). Het mondiale kenniscentrum gaat landen, organisaties en bedrijven ondersteunen op het gebied van klimaataanpassing. Dit centrum zal een breed netwerk van internationale partners samenbrengen, waaronder leidende kennisinstellingen, bedrijven, NGO's, lokale en nationale overheden, internationale organisaties en de financiële sector.

Eind 2016 is de Nationale Klimaatadaptatiestrategie (NAS)¹ aan uw Kamer aangeboden. In nauw overleg met andere overheden, maatschappelijke organisaties, kennisinstellingen, bedrijven en natuurorganisaties is in kaart gebracht hoe Nederland zich aan klimaatverandering kan aanpassen (o.a. door klimaatadaptatie mee te nemen in omgevingsvisies en overheidsinvesteringen en door het te verankeren in beleid en regelgeving). De NAS bevat het voorstel om een uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie op te stellen. Dit dient in nauwe samenhang met het Deltaprogramma te gebeuren. Op 30 maart jl. heeft uw Kamer besloten de behandeling van de NAS aan te houden totdat er een nieuw kabinet is.

Nederland werkt al jaren samen met andere EU-lidstaten op het gebied van klimaatadaptatie. In de periode 2017–2018 zal Nederland samen met de andere EU-lidstaten door de Commissie betrokken worden bij de evaluatie van de EU Klimaatadaptatiestrategie uit 2013.

Indicatie krachtenveld

De aandacht voor klimaatadaptatie is in Europa sterk in ontwikkeling waarbij het Parijs Akkoord een krachtige katalysator en mijlpaal is. Het belang van adaptatie wordt door de EU-lidstaten breed gedeeld.

Oceanen – Raakvlak tussen klimaat- en milieubeleid

Op de Rio+20-top zijn er in het kader van *Sustainable Development Goal 14* afspraken gemaakt om de oceanen en mariene ecosystemen te beschermen en te herstellen, de zeerijkdommen op duurzame wijze te beheren overeenkomstig het internationaal recht, en werk te maken van duurzame ontwikkeling, in het bijzonder voor kleine eilandstaten.

Op 10 november 2016 heeft de Commissie een gezamenlijke mededeling uitgebracht om bestuur van de oceanen vorm te geven in zowel de VN als andere multilaterale – en bilateraal fora, in samenwerking met kernpartners. Naar verwachting zullen op drie april a.s. Raadsconclusies over deze mededeling worden aangenomen in de Raad Algemene Zaken. Op deze manier wil de EU zich inzetten voor een geïntegreerde benadering van de oceanenaanpak en mondiale afspraken omzetten in daden.

De Minister van Buitenlandse Zaken heeft samen met de ministeries van Infrastructuur en Milieu en Economische Zaken een notitie over het rijksbrede oceanenbeleid opgesteld. Deze wordt binnenkort aan de

¹ Kamerstuk 31 793, nr. 162

Tweede Kamer gestuurd. De notitie geeft inzicht in hoe Nederland de nationale en internationale inzet zal optimaliseren door soepele coördinatie en integratie van de betrokken beleidsterreinen.

Inzet Nederland

Nederland wil uitdragen dat een economische activiteit duurzaam is wanneer deze plaatsvindt binnen de draagkracht van een gezond ecosysteem, ook op de lange termijn. Principes als het voorzorgsbeginsel, de ecosysteem-benadering en «de vervuiler betaalt» zijn daarbij leidend. Ten aanzien van de relatie tussen klimaat- en milieubeleid werkt Nederland aan versterking van de wetenschappelijke kennis in het Nationaal Kennis- en innovatieprogramma Water en Klimaat over verzuring van de oceanen door klimaatverandering en de consequenties daarvan.

Op internationaal gebied werkt Nederland actief aan het versterken van het internationale beheer van de oceanen door bindende afspraken ter bescherming van de oceanen te maken, handhaving van de wet- en regelgeving op volle zee te bevorderen en onderlinge samenwerking en coördinatie te versterken. Nederland streeft daarbij naar optimale samenwerking tussen de internationale (sectorale en regionale) instellingen die een mandaat hebben over het beheer van activiteiten op volle zee. Nederland wil dat overleg en afspraken georganiseerd worden op passend niveau en/of in de regio waar deze thuishoren.

De eerdergenoemde Raadsconclusies over oceaangovernance zijn in lijn met de Nederlandse inzet.

Indicatie krachtenveld

De Raadsconclusies over internationale oceaangovernance worden breed door de EU lidstaten gesteund.

Marien zwerfvuil en de nieuwe plastic strategie in de context van circulaire economie

Tijdens deze informele bijeenkomst voor milieuministers zullen ideeën uitgewisseld worden om marien zwerfvuil aan te pakken. Dit is een groeiend probleem met negatieve gevolgen voor het mariene ecosysteem, maar ook met sociale, economische, veiligheids- en gezondheidsaspecten.

De Commissie heeft in het pakket voor Circulaire Economie als streefdoel gesteld de hoeveelheid marien zwerfvuil in 2020 met 30% te reduceren. Tijdens deze bijeenkomst zal o.a. besproken worden welke bijdrage de *Plastics Strategy*, die de Commissie eind dit jaar wil publiceren, zou kunnen leveren aan het bereiken van dat doel.

Inzet Nederland

Integraal bronbeleid en effectief grondstoffenbeleid zijn noodzakelijk om het ontstaan van marien zwerfvuil (bestaande uit onder meer plastic zwerfvuil en microplastics) tegen te gaan. Nederland richt zich primair op preventie van afval op het land, onder andere door een concrete plastic strategie. Deze omvat beter circulair productontwerp (o.a. *eco-design*), uitfasen van milieubelastende kunststoffen en het creëren van een markt (kwaliteitsborging en toepassing) voor recycled plastic. Nederland heeft in december 2016 de *EU Conference on Plastics* georganiseerd. De hier geformuleerde sleutelacties vormen input voor de door de Commissie aangekondigde *Plastics Strategy*. Tot slot streeft Nederland

naar een definitie voor microplastics op EU niveau en een EU verbod op microplastics in cosmetica en schurende reinigingsmiddelen.

Op het gebied van marien zwerfvuil werkt Nederland actief samen met andere landen op zowel regionaal (bijv. in OSPAR-verband met de landen in het noordoostelijk Atlantisch gebied), Europees als internationaal (bijv. in het *UNEP Global Partnership on Marine Litter*) niveau. Er zijn *green deals* gesloten met de scheepvaartsector, visserijsector en partijen rondom strandtoerisme.

Indicatie krachtenveld

Het onderwerp marien zwerfvuil staat bij de EU-Lidstaten en binnen het EU beleid op de agenda. Naast de doelen die gesteld zijn in de Kaderrichtlijn Mariene Strategie en het EU Actieplan voor Circulaire Economie, nemen diverse lidstaten op nationaal niveau aanvullende initiatieven. Afvalpreventie kan niet succesvol tot ontwikkeling komen los van de Europese en internationale context. Dit geldt in het bijzonder voor Europese samenwerking op het gebied van wet- en regelgeving en het versterken van de markt voor secundaire en hernieuwbare grondstoffen maar ook het voorkomen van ontwijkend gedrag. Dit vergt een goede afweging tussen wat nationaal gewenst is en wat Europees haalbaar is. Afvalpreventie binnen de EU is een aandachtspunt omdat de afvalbeheerplannen per land verschillen.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu,
S.A.M. Dijkema